

OVED STANDPUNT HANDHAVING

OVED ijvert voor een zinvol handhavingsbeleid, waarbij een leerproces voor de professional in de plaats komt van starre boetes.

Situatie

Wetgevend kader

Het Vlaams Energie Agentschap (VEA) is bevoegd voor het energieprestatiebeleid. De EPB-verslaggever controleert in naam van en rapporteert aan het VEA of de bouwheer de EPB-eisen naleeft. Op haar beurt controleert het VEA of de EPB-verslaggever **waarheidsgetrouw rapporteert**. Dit staat zo in het Energiedecreet. Wanneer de energieprestatie, berekend door de verslaggever, **afwijkt** van de controleberekening door het VEA, wordt er een **boete** opgelegd aan de EPB-verslaggever voor het niet waarheidsgetrouw rapporteren (deze boete is niet te verwarren met boetes voor het niet naleven van de eisen of laattijdigheid voor de bouwheer). Vaak zijn die boetes buiten proportie in vergelijking met de dienstverlening en vergoeding. Er is een analoge werkwijze voor EPC-certificaten.

In de praktijk: hoe pakt VEA dat aan

Zie bijlage: OVED handhavingsnota's uit okt 2015 en aug 2018

OVED stelt - op basis van een enquête bij zijn leden (?) - vast dat het VEA **weinig**, maar zeer **uitvoerige controles** doet bij EPB-verslaggevers. Word je eruit gepikt, dan zou je wel eens pech kunnen hebben. Want iedereen maakt wel eens een vergissing of interpreteert de zeer complexe, soms dubbelzinnige en snel wijzigende EPB-regelgeving op een andere (maar strikt gezien niet verkeerde) manier. In elke nieuwe softwarerelease van de EPB-software zitten bovendien fouten (bugs), waar de verslaggevers mee moeten rekenen (soms met grote afwijkingen tot gevolg).

Een ander aspect is de **strikte** manier van **staving** (bewijsstukken voor EPB en analoog voor EPC). Ten eerste zijn die bewijzen vaak moeilijk te pakken te krijgen; ten tweede voldoet de vorm en inhoud meestal niet voor het VEA. Aannemers en installateurs stellen al te vaak onvolledige of zelfs foutieve facturen op en zijn meestal niet bereid die nog aan te passen. Ze dragen hier geen verantwoordelijkheid voor. De verslaggever die enige **pragmatiek** aan de dag legt (en niet telkens in een welles-nietes-verhaal wil verzanden), aanvaardt bepaalde bewijsstukken dan toch, maar met het risico dat het VEA die bij controle kan **verwerpen**. De verslaggever moet voor elk project als het ware een zeer uitgebreid **juridisch dossier** bijhouden om zich later te verantwoorden bij een mogelijke controle.

Het VEA heeft **geen appreciatiebevoegdheid**, waardoor ze geen verschil kunnen maken tussen onmoedwillige fouten of bewuste fraude. Bovendien hanteert VEA het principe van **objectieve aansprakelijkheid**: de verslaggever is in eerste lijn verantwoordelijk voor foute info van derden en moet zelf zijn onschuld kunnen bewijzen. **Elke verslaggever wordt dus gelijk beboet**, zelfs al is hij niet de oorzaak van de fout.

Uit schrik voor boetes gaan verslaggevers een gebouw eerder aan de **veilige kant doorrekenen**, wat niet echt overeenstemt met de realiteit.

Door een **te lange administratieve doorlooptijd** moet een verslaggever heel lang wachten op een verdict van het VEA. Mede daardoor is het **leereffect** om de fout niet opnieuw te maken in nieuwe dossiers, veel te beperkt.

Dit systeem werkt volgens OVED **niet doeltreffend en is demotiverend**. Het is niet eerlijk dat het VEA fouten mag maken in de software, terwijl de verslaggever feilloos moet werken en zich **niet kan verzekeren voor beroepsfouten**, omdat via het decreet een administratieve geldboete opgelegd wordt. Deze gehele situatie wordt in de sector van energiedeskundigen door velen ervaren als het zwaard van Damocles, waardoor zelfs zeer capabele verslaggevers afhaken.

OVED wil af van de **politiemanfunctie** van de EPB-“verslaggever”, naar een **volwaardige EPB-adviseur** die meedenkt in het bouwteam en een ambassadeur van het energiebeleid.

Waarom OVED aandringt op een wijziging van het huidige handhavingsbeleid:

1. OVED wil een correct en rechtvaardig handhavingsbeleid. Een verhoogde controlegraad voor iedereen om de algemene kwaliteit te verbeteren, maar met een andere aanpak. Geen enkele andere beroepsprofessional wordt beboet voor **beroepsfouten**! Als ze een beroepsfout maken, kunnen ze zich hiertegen **verzekeren**.
- 2.
3. OVED wil ervoor zorgen dat de energieprofessionals **positief bijleren** uit hun fouten en daardoor **gemotiveerd** worden om mee te denken in het bouwteam.
4. OVED wil een **werkbaarder stavingsbeleid**, dat **duidelijker en soepeler** is opgesteld (zoveel mogelijk afgestemd op Europese standaarden), zodat installateurs en fabrikanten de stukken wel correct kunnen aanleveren.

OVED wil de best mogelijke realisatie van een **pragmatisch** energiebeleid en **eerlijke** handhaving door sterke professionals te leveren.

Hoe OVED wil helpen om de handhaving en controle te optimaliseren:

1. **Inzicht geven over waar de huidige aanpak faalt**
Bv. een lijst met **situaties** die **onterecht bestraft** werden (door grijze zones in de regelgeving, softwarebugs, issues met staving of omdat de bouwheer na aangifte nog wijzigingen aanbracht), maar ook een **dynamische en transparante controlelijst** van situaties waartegen men absoluut geen fouten mag maken en waar positieve ‘bijsturing’ wel moet kunnen (cf. eerdere nota’s over de problemen rond handhaving uit okt 2015 en aug 2018)...
2. Meewerken aan het formuleren van een **alternatief** voor de huidige handhaving
Bv. via een dynamische **controlelijst van basispunten** waartegen men geen fouten mag maken (cf. nota van augustus 2018), **automatische meldingen** in de software om fouten te vermijden, de voornaamste stavingsstukken standaard laten **opladen** in de databank...
3. Meewerken aan het effectief uitrollen van een transparant **‘lerend proces’** voor de professionals: **snelle feedback** van VEA na controle aan de gecontroleerde verslaggever, maar ook veel breder!
Cf. nota aug 2018: ons voorstel voor **webinars** over **veelgemaakte fouten** die dan breed via **EPB-pedia**, VEA-nieuwsbrief en de helpfunctie in de software verspreid worden, via **gerichte bijscholing** (bv. thematische ervaringsuitwisseling via OVEDplus werkgroepen of OVED Academy opleidingen), **ondersteuning** van onze **experten/lesgevers** via een directe

lijn, via een **voorbeeld stavingsdossier** met stukken die goedgekeurd worden door het VEA als goede praktijk...

4. Meewerken aan **het communiceren en sensibiliseren van alle betrokken partijen**: op de eerste plaats de leden van OVED, maar ook onze klanten (bouwheer of breder bouwteam) Bv. zie ook punt 3 - OVED verspreidt de info van VEA verder via ons online vragenplatform Trello voor Q&A voor OVEDplus leden, via wistjedatjes in de OVED-nieuwsbrief met breed bereik (6000 energieprofessionals), OVED zorgt voor kruisbestuiving via 10 EPB-tips voor architecten (en omgekeerd), OVED helpt bouwheren en andere sectoren op weg door voorbeeld stavingsfiches te ontwikkelen (www.oved.be/epb-staving), en wil in de toekomst een voorbeeld stavingsdossier i.s.m. VEA uitwerken...
5. Meewerken aan **het opbouwen van gespecialiseerde competenties bij de handhavers** Bv. via een werkgroep over staving of aandachtspunten bij controles, via een werfbezoek of meeloopdag, **samen** met een medewerker of controleur van VEA
6. Meewerken aan **een efficiënte controle op de naleving door in te zetten op een grotere zelfcontrole** door leden (al dan niet gefaciliteerd via OVED). Dit gebeurt bij onze leden in zekere zin al via de deontologische code, via ons kwaliteitshandboek, door cases en ervaringen te delen op de werkgroepen van OVEDplus, via ons online vragenplatform Trello voor Q&A, misschien kan een meeloopdag met een (erkende) collega of een dossier controleren van een startende verslaggever als enkele vormingsuren erkend worden... Hiermee wil OVED niet in de plaats treden van de handhavende overheid, maar een **complementaire** partner zijn.

OVED gaat graag met u in dialoog om deze pragmatische concrete acties samen op te nemen en vorm te geven, met oog op een kwalitatieve en rendabele EPB-verslaggeving.

Over OVED

Het Overlegplatform voor Energiedeskundigen, kortweg OVED, is de beroepsvereniging voor energiedeskundigen. OVED telt ongeveer 350 bedrijven die meer dan 1500 energieprofessionals vertegenwoordigen actief in de gebouwensfeer. Onze leden zijn EPC-deskundigen, EPB-verslaggevers, ventilatieverslaggevers, thermografen, luchtdichtheidstesters, adviseurs over duurzaam bouwen, energie-efficiëntie of hernieuwbare energie...

OVED biedt professionele ondersteuning aan de Vlaamse energiedeskundigen bij de uitoefening van hun beroep door middel van belangenbehartiging, informatieverstrekking en permanente vorming. OVED bereikt via haar ledenwerking en diverse communicatiekanalen ongeveer 6000 energieprofessionals.

Binnen ons netwerk merken een grote dynamiek via onze interactieve lerende netwerken van OVEDplus, thematische OVED Academy workshops en jaarlijks netwerkcongres.

Contactpersonen:

Petra Proesmans, voorzitter

Eline D'hooge, coördinator en secretariaat

Tel. 09 224 01 30 – info@oved.be – www.oved.be